

Vergaderjaar 2004–2005

30 100 XIV

Jaarverslag en slotwet ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2004

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 4

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2004 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman

B. BEGROTINGSTOELICHTING

01 Versterking landelijk gebied

Budgettaire gevolgen beleid beleidsartikel x (EUR 1 000)

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) – (4)
01 Versterking landelijk gebied	Stand ontwerp- begroting	Mutaties (+ of –) op grond van eerste supple- tore begroting	Mutaties (+ of –) op grond van tweede suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties
Verplichtingen Waarvan garantie- verplichtingen	195 473	35 243	81 389	312 105	351 761	39 656
Uitgaven	256 357	6 626	12 667	275 650	272 159	– 3 491
Programma-uitgaven	199 885	5 885	7 015	212 785	206 706	– 6 079
U0111 Gebieden- beleid	58 191	9 966	2 106	70 263	66 719	– 3 544
U0112 Kwaliteitsim- puls zandgebieden/ reconstructie	10 900	– 4 445	– 975	5 480	6 417	937
U0113 Landelijk Natuurlijk	56 976	– 2 603	– 1 388	52 985	53 268	283
U0114 De stedelijke omgeving «Groen in en om de stad»	36 954	2 123	7 515	46 592	42 279	– 4 313
U0115 Realisering gevarieerde recrea- tiemogelijkheden in het landelijk gebied	34 714	783	– 380	35 117	35 941	824
U0116 Internationaal natuurlijk	2 150	61	137	2 348	2 082	– 266
Apparaatsuitgaven	56 472	741	5 652	62 865	65 453	2 588
U0121 Apparaat	9 320	680	30	10 030	10 172	142
U0122 baten-lasten- diensten	47 152	61	5 622	52 835	55 281	2 446
Ontvangsten	76 644			76 644	68 905	– 7 739

De hogere verplichtingenrealisatie wordt voornamelijk veroorzaakt door een versnelling van het verplichtingenregime met het oog op de task-force landinrichting (omzetten van langlopende naar kortlopende projecten) om hiermee stagnatie te voorkomen. Voorts zijn meer verplichtingen gerealiseerd om de bestuurlijk ongewenste vertragingen in het reconstructieproces te voorkomen.

De lagere realisatie van de programma uitgaven is met name het gevolg van lagere uitgaven in het kader van landinrichting, de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid en Groen In en Om de Stad.

De hogere uitgavenrealisatie bij de agentschappen houdt met name verband met de aflossing van een schuld (bestaande uit het saldo van de kortlopende vorderingen, schulden en voorzieningen) van LNV aan de DLG, zoals opgenomen op de openingsbalans van de DLG ten gevolge van de oprichting als baten-lastendienst per 1 januari 2004.

De lagere ontvangstenrealisatie wordt veroorzaakt door lagere inkomsten van de EU in het kader van het Plattelands Ontwikkelings Plan (POP) omdat minder projecten dan gepland aan de EU-voorschriften voldeden.

02 Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (verwerving en inrichting)

Budgettaire gevolgen beleid beleidsartikel x (EUR 1 000)

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
02 Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (verwerving en inrichting)	Stand ontwerp-begroting 2004	Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	174 998	- 44 440	- 12 270	118 288	173 505	55 217
Waarvan garanties	9 076			9 076	54 629	45 553
Uitgaven	176 490	- 45 067	- 12 270	119 153	124 251	5 098
Programma-uitgaven	158 454	- 45 032	- 13 322	100 100	104 568	4 468
U0211 Verwerving droge EHS	99 060	- 28 000	- 12 129	58 931	64 404	5 473
U0212 Verwerving natte EHS	10 960	- 1 410		9 550	9 995	445
U0213 Inrichting droge EHS	24 359	- 492	- 1 193	22 674	23 180	506
U0214 Inrichting natte EHS	24 075	- 15 130		8 945	6 989	- 1 956
Apparaatsuitgaven	18 036	- 35	1 052	19 053	19 683	630
U0221 Apparaat	3 243	- 35	10	3 218	3 139	- 79
U0222 baten-lasten-diensten	14 793		1 042	15 835	16 544	709
Ontvangsten	4 757			4 757	15 791	11 033

De hogere verplichtingenrealisatie houdt verband met de leningconstructie van de Particuliere Natuurbeschermingsorganisaties (PNB's) ad € 24,1 mln. en het oversluiten van oude leningen ad € 21,5 mln.

De hogere ontvangstenrealisatie houdt verband met het feit dat bepaalde verwervingsuitgaven onder het Plattelands Ontwikkelingsplan zijn gebracht en daardoor tot hogere EU-ontvangsten hebben geleid.

03 Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (beheer)

Budgettaire gevolgen beleid beleidsartikel x (EUR 1 000)

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
03 Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (beheer)	Stand ontwerp-begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste supplementaire begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede supplementaire begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	157 907	163 712	5 123	326 742	329 653	2 911
Uitgaven	164 280	2 589	- 3 877	162 992	158 284	- 4 708
Programma-uitgaven U0311 Beheer van de EHS	149 951	2 615	- 10 039	142 527	137 804	- 4 723
	149 951	2 615	- 10 039	142 527	137 804	4 723
Apparaatsuitgaven U0321 Apparaat	14 329	- 26	6 162	20 465	20 480	15
U0322 baten-lasten-diensten	2 149	- 26	- 3	2 120	2 069	- 51
	12 180		6 165	18 345	18 411	66
Ontvangsten	16 605			16 605	7 696	- 8 909

De lagere uitgavenrealisatie wordt veroorzaakt door vertraging in de afstemming met de agrarische natuurverenigingen waardoor de hiervoor geraamde uitgaven achter zijn gebleven bij de raming. De lagere ontvangstenrealisatie wordt veroorzaakt door minder EU-ontvangsten voor het subsidiestelsel «Programma Beheer».

04 Economisch perspectievolle agroketens

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
04 Economisch perspectievolle agroketens	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste supplementaire begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede supplementaire begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	75 047	- 336	- 6 033	68 678	46 433	- 22 245
Uitgaven	70 950	- 279	- 5 793	64 878	60 306	- 4 572
Programma-uitgaven U0411 Versterking concurrentiekracht agrofoodcomplex	44 402	- 307	- 6 016	38 079	33 314	- 4 765
U0412 Herstructurering veehouderij	10 031	100	- 3 687	6 444	5 924	- 520
U0413 Herstructurering glastuinbouw	5 322	- 457	3 097	7 962	4 189	- 3 773
U0414 Herstructurering visserij	23 752	50	- 5 453	18 349	17 877	- 472
	5 297	-	27	5 324	5 324	-
Apparaatsuitgaven U0421 Apparaat	26 548	28	223	26 799	26 992	193
U0422 baten-lasten-diensten	21 287	28	177	21 492	21 729	237
	5 261	-	46	5 307	5 263	- 44
Ontvangsten	4 465	2 427	2 729	9 621	9 624	3

De lagere verplichtingenrealisatie is voor een groot deel toe te schrijven aan het feit dat de Regeling Structuurverbetering Glastuinbouw (RSG) pas eind 2004 is opengesteld (€ 5,6 mln.), de Stimuleringsregeling Inrichting Duurzame Glastuinbouwgebieden (STIDUG) niet in 2004 is opengesteld (€ 4,5 mln.) en met betrekking tot de Koopmansmiddelen in 2004 weliswaar besluitvorming heeft plaatsgevonden over de besteding de komende jaren, maar in 2004 geen verplichtingen zijn aangegaan (€ 5,6 mln.). Daarnaast is € 2,8 mln. op het mestprogramma onbesteed gebleven. Voor de uitvoering van diverse projecten door de Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO) is € 1,0 mln. overgeheveld naar artikel 7.

05 Bevorderen duurzame productie

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
05 Bevorderen duurzame productie	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste supplementaire begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede supplementaire begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	117 889	75 946	5 945	199 780	173 574	- 26 206
Uitgaven	121 837	75 616	13 363	210 816	216 567	5 751
Programma-uitgaven	40 147	61 655	2 900	104 702	110 976	6 274
U0511 Bevorderen biologische landbouw	8 797	- 102	200	8 895	8 163	- 732
U0512 Vermindering milieubelasting door gebruik van dierlijke mest en mineralen binnen milieu-normen	7 294	51 302	4 374	62 970	68 540	5 570
U0513 Een duurzamer gewasbeschermingspraktijk	7 599	- 484	- 2 504	4 611	3 527	- 1 084
U0514 Verbetering dierenwelzijn	1 088	10 939	730	12 757	13 229	472
U0515 Ecologisch duurzame visserij	15 369	-	100	15 469	17 517	2 048
Apparaatsuitgaven	81 690	13 961	10 463	106 114	105 591	- 523
U0521 Apparaat	33 581	221	3 207	37 009	35 831	- 1 178
U0522 baten-lastendiensten	48 109	13 740	7 256	69 105	69 760	655
Ontvangsten	24 715	47 157	9 847	81 719	96 102	14 383

In de 1^e supplementaire begroting 2004 is zowel het kas- als het verplichtingenbudget van OD 05.12 in het kader van de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken (RBV) verhoogd. Bijstelling van het verplichtingenbudget was echter niet nodig, aangezien het immers gaat om de uitfinanciering van aangegane verplichtingen. Hierdoor wordt in de slotwet het verplichtingenbudget neerwaarts bijgesteld (€ 41 mln.). In de 1^e supplementaire begroting 2004 is ten behoeve van de aanvullende storting in het Noodfonds AI zowel het kas- als het verplichtingenbudget van U05.14 verhoogd met € 11 mln. Aangezien in 2003 al deels de verplichting hiervoor was aangegaan, wordt het verplichtingenbudget thans weer verlaagd met € 5 mln. Als gevolg van de verlenging van de verrekeningstermijn van de Mineralenheffing van 3 naar 6 jaar heeft in 2004 voor € 15,3 mln. terugbetalingen (verplichtingen en kasuitgaven) aan boeren plaatsgevonden (U05.12). Hier staan ruim € 11,2 mln. ontvangsten uit heffingen tegenover.

Ten opzichte van de Najaarsnota 2004 is er € 9 mln. minder uitgegeven in het kader van de 2^e tranche RBV als gevolg van vertraging in de uitbetaling.

06 Voedselveiligheid, voedselkwaliteit en diergezondheid

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
06 Voedselveiligheid, voedselkwaliteit en diergezondheid	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste supplementaire begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede supplementaire begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	90 374	15 144	17 331	122 849	149 811	26 962
Uitgaven	90 369	15 144	17 331	122 844	147 834	24 990
Programma-uitgaven	53 492	14 737	10 924	79 153	97 506	18 353
U0611 Bewaking en verhoging van diergezondheidsniveau en effectieve bestrijding van dierziekten	22 287	11 737	2 243	36 267	54 662	18 395
U0612 Bevorderen van de veiligheid van voedsel ten behoeve van de consumentenbescherming en de stimulering van voedselkwaliteit	31 205	3 000	8 681	42 886	42 844	- 42
Apparaatsuitgaven	36 877	407	6 407	43 691	50 328	6 637
U0621 Apparaat	19 727	72	- 1 362	18 437	17 469	- 968
U0622 Baten-lastendienst	17 150	335	7 769	25 254	32 859	7 605
Ontvangsten	50 700	32 100	- 41 000	41 800	55 147	13 347

Het hogere verplichtingbedrag hangt samen met een verplichting voor dierziektebestrijding.

De hogere uitgaven houden verband met de betaling in het kader van BTW-varkenspest.

De hogere ontvangsten houden verband met hogere EU-ontvangsten voor de Vogelpestcrisis.

07 Kennisontwikkeling en innovatie

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
07 Kennisontwikkeling en innovatie	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	292 544	10 152	- 53 994	248 702	261 583	12 881
Uitgaven	294 770	10 448	7 785	313 003	309 301	- 3 702
Programma-uitgaven	289 558	11 099	7 736	308 393	304 846	- 3 547
U0713 Kennisbasis	114 973	3 521	2 837	121 331	121 331	0
U0714 Beleidsondersteunend onderzoek	137 949	2 209	- 8 165	131 993	128 318	- 3 675
U0715 Wettelijke onderzoekstaken	36 636	5 369	13 064	55 069	55 197	128
Apparaatsuitgaven	5 212	- 651	49	4 610	4 455	- 155
U0721 Apparaat	5 212	- 651	49	4 610	4 455	- 155
Ontvangsten	9 984	1 450	10 444	21 878	17 440	- 4 438

De hogere verplichtingenrealisatie is met name aangewend voor het verwerken van correcties van administratieve aard waaronder het nog technisch moeten vastleggen van enkele uitvoeringsovereenkomsten 2004.

De lagere uitgaven- en ontvangstenrealisatie hebben betrekking op het project Kennisnetwerken Transitie Duurzame Landbouw waarvan de uitgaven worden gedeclareerd bij het Fonds Economische Structuurversterking. Vanwege vertraging in de uitvoering blijven de uitgaven en ontvangsten achter bij de raming.

08 Kennisvoorziening

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
08 Kennisvoorziening	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	440 946	5 981	132 639	579 566	584 933	5 367
Uitgaven	440 946	5 981	16 434	463 361	463 315	- 46
Programma-uitgaven	440 946	5 981	16 434	463 361	463 315	- 46
U0811 Voorzieningen groen onderwijs	440 946	5 981	16 434	463 361	463 315	- 46
Ontvangsten	30			30	555	525

Het vastleggen van de rijksbijdrage 2005 aan groene onderwijsinstellingen (met name voor de Wageningen Universiteit en het VMBO) heeft in 2004 geleid tot een enigszins hogere verplichtingenrealisatie.

09 Kennisverspreiding

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
09 Kennisverspreiding	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste supplementaire begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede supplementaire begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	60 564	375	- 4 457	56 482	54 630	- 1 852
Uitgaven	62 126	725	- 4 638	58 213	57 391	- 822
Programma-uitgaven	61 764	725	- 4 641	57 848	57 029	- 819
U0916 Vakdepartementaal onderwijsbeleid	29 110	- 700	341	28 751	28 720	- 31
U0917 Algemeen onderwijsbeleid	22 128	1 425	- 3 319	20 234	20 161	- 73
U0918 Voorlichting	10 526		- 1 663	8 863	8 148	- 715
Apparaatsuitgaven	362		3	365	362	- 3
U0922 baten-lastendiensten	362		3	365	362	- 3
Ontvangsten	45	892		937	1 757	820

De lagere verplichtingen- en uitgavenrealisatie zijn het gevolg van het feit dat de aangegane verplichting en daarmee samenhangende uitgaven van het programma «leren voor duurzame ontwikkeling» worden verantwoord op artikel 1 (U01.13 Landelijk Natuurlijk).

De hogere ontvangstenrealisatie is toe te schrijven aan afrekeningen voortkomend uit definitieve subsidievaststellingen.

10 Nominaal en Onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
10 Nominaal en Onvoorzien	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste supplementaire begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede supplementaire begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	- 8 366	23 196	- 14 761	69		- 69
Uitgaven	- 8 366	23 196	- 14 761	69		- 69
Programma-uitgaven				0		0
Apparaatsuitgaven	- 8 366	23 196	- 14 761	69		0
U1021 Prijsbijstelling		9 821	- 9 821	0		0
U1022 Loonbijstelling		13 375	- 13 306	69		- 69
U1023 Onvoorzien	- 8 366		8 366	0		0
Ontvangsten				0		0

11 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid bedragen x € 1 000

	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
11 Algemeen	Vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting	Totaal geraamd	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Verplichtingen	245 338	- 4 192	6 788	247 934	247 143	- 791
Uitgaven:	245 333	- 4 192	6 788	247 929	247 145	- 784
Programma-uitgaven	42 738	586	321	43 645	43 422	- 223
U1111 Emancipatie	203			203	30	- 173
U1113 Internationale contributies	7 431	- 14		7 417	6 376	- 1 041
U1114 Uitvoering van EU-maatregelen	35 104	600	321	36 025	37 016	991
Apparaatsuitgaven	202 595	- 4 778	6 467	204 284	203 723	- 561
U1121 Apparaat	176 964	- 15 779	10 269	171 454	171 403	- 51
U1122 Baten-lastendiensten	25 631	11 001	- 3 802	32 830	32 320	- 510
Ontvangsten	244 435	18 910	99 256	362 601	474 161	111 560

De hogere ontvangsten aan landbouwheffingen is het gevolg van een toename van de importvolumes.